

7/13949
GK! 148

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı

21.07.10+ 36628

Sayı: B.02.1.HZN.0.13.05.02-610/
Konu: Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: 29.04.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/13949-22459/46454 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile, Muğla Milletvekili Sayın Fevzi TOPUZ tarafından tevcih edilen 7/13949 sayılı soru önergesine ilişkin olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

Ali BABACAN

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

EKLER:

1- Yazı (9 Sayfa)

DAĞITIM:

Bilgi: Başbakanlığa

MUĞLA MİLLETVEKİLİ SN. FEVZİ TOPUZ'UN
BAŞBAKAN SAYIN RECEP TAYYİP ERDOĞAN'A TEVCİH ETTİĞİ
7/13949 ESAS NUMARALI SORU ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI İLE DEVLET PLANLAMA
TEŞKİLATI MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANAN CEVAP METNİ

SORU 1: Özel sektörü zorlamayla, işe adam al demekle istihdam sağlanabileceğini halen düşünüyor musunuz?

SORU 2: Özel sektörün istihdam sağlayabilmesi için ya kapasiteyi artıracak ya da ya da yeni yatırım yapabilmesi gerekmektedir. Bu konuda teşvik veya destekleme amaçlı ne gibi çalışmalarınız bulunmaktadır?

SORU 3: İstihdam, büyüme, dış denge, yatırımlar, bölgesel eşitsizlikler gibi konular hükümeti ilgilendirmiyor mu? Bu konuda ne gibi çalışmalar yapmaktasınız?

CEVAP 1, 2, 3: İşsizliğin ve ona bağlı diğer toplumsal sorunların çözümü yönünde, Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, bağlı ve ilgili Kuruluşların tümünde hakim olan eğilim, sorunla yüzleştikten sonra geç kalınmış şekilde “reaktif” tutum takınmak değil, henüz sorunla yüz yüze gelmeden gerekli tedbirleri ve çözüm önerilerini devreye sokan “pro-aktif” yaklaşımdır. Bu yaklaşımla, işsizlik ya da kriz nedeniyle yeni işten çıkarılmalar henüz açığa çıkmadan ve önemli boyutlara ulaşmadan, bunu önleyecek, azaltacak adımlar atılmıştır. Bu çerçevede, gerek Hükümet Programı ve Eylem Planı ile 2010-2012 Orta Vadeli Programı çerçevesinde öngörülen tedbirler, gerek Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sorumluluğunda yürütülen ve daha çok sosyal politika yönünden önem arz eden faaliyetler ve gerekse Türkiye İş Kurumu tarafından gerçekleştirilen aktif ve pasif işgücü programları çerçevesinde yürütülen çalışmalar ve projeler, işsizliğin önlenmesine yönelik olarak atılan en genel adımlara işaret etmektedir.

Özellikle küresel ekonomik kriz şartlarında ağırlaşan tabloya rağmen, alınan tedbirler, ortaya konan teşvik ve istihdam paketleri, kararlılıkla yürütülen ekonomik ve sosyal politikalar sayesinde krizin muhtemel olumsuz etkileri en aza indirilmiştir. İstihdamda olanların işlerini kaybetmemeleri; işsiz vatandaşlarımızın ise istihdama kazandırılmaları amacıyla, mevcut düzenleme ve uygulamalara ek olarak, kamuoyunda “istihdam paketleri” olarak da bilinen yasalarla, işsizlikle mücadelenin hukuki ve idari zemini güçlendirilmiştir.

Bu çerçevede, gerçekleştirilen yasal düzenlemeler aşağıda belirtilmiştir.

Kamuoyunda “İlk İstihdam Paketi” olarak da bilinen 5763 Sayılı “İş Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun” ile;

İşsizlik sigortasının kapsamı genişletilmiştir. “Kısa çalışma ve kısa çalışma ödeneği” ve “İşverenin ödeme aczine düşmesi” ne ilişkin hükümler 4857 sayılı İş Kanununda yer alırken bu düzenlemeler 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu bünyesine alınmıştır. Böylelikle Deniz İş Kanunu, Basın İş Kanunu gibi farklı kanunlara tabi olarak çalışanların Kısa Çalışma Ödeneği ve Ücret Garanti Fonundan yararlanmalarının önündeki yasal engel kaldırılmıştır.

İşsizlik ödeneği miktarı; asgari ücretin brüt tutarının yüzde seksenini geçemeyecek şekilde sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde kırkı olarak belirlenmiştir. Böylece ödenek miktarında yaklaşık yüzde 12 oranında kalıcı bir iyileştirme sağlanmıştır.

Kuruma kayıtlı diğer işsizlere verilecek olan iş bulma, danışmanlık hizmetleri, mesleki eğitim, işgücü uyum ve toplum yararına çalışma hizmetleri ile işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları giderlerinin İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması mümkün hale gelmiştir. Yapılan düzenleme ile Fona bir önceki yıl içinde aktarılan devlet payının yüzde 30’u bu kapsamda kalıcı olarak kullanılabilir hale gelmiştir. Bakanlar Kurulu kararıyla bu oran 2009 yılında yüzde 50’ye çıkarılmıştır.

İşçilerin elektronik ortamda işsizlik ödeneğine başvurmasının yasal alt yapısı oluşturulmuştur.

Kayıt dışı istihdamla mücadele için kurumlar arası veri paylaşımının yolu açılmıştır.

Sigortalı işsizler işsizlik sigortasına hak kazanma koşullarını taşımaları durumunda, gerekli işlemler yapıldıktan sonra, Türkiye İş Kurumuna başvurdıkları ayın sonuna kadar işsizlik sigortası hizmetlerinden faydalanma imkânı doğmuştur. Böylelikle ödemeler için başvuruyu takip eden ayın sonunu bekleme mecburiyeti ortadan kalkmıştır.

18 yaşından büyük ve 29 yaşından küçük olanlar ile yaş şartı aranmaksızın 18 yaşından büyük kadınların, söz konusu Kanunda aranan şartları taşımaları durumunda, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin; birinci yıl için yüzde 100’ü, ikinci yıl için yüzde 80’i , üçüncü yıl için yüzde 60’ı, dördüncü yıl için yüzde 40’ı, beşinci yıl için yüzde 20’si, İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması yönünde düzenleme yapılmıştır. Böylelikle kadınların ve 18-29 yaş arası gençlerin ilave istihdamlarına teşvik getirilmiştir.

Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlara öncelik vermek kaydıyla münhasıran ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik yatırımlarda kullanılmak üzere Fonun mevcut nema gelirlerinden 2008 yılında 1 milyar 300 milyon TL, 2009 yılında

4 milyar 141 milyon TL, 2010 yılının ilk beş ayında ise 1 milyar 623 milyon TL. fon tarafından Hazineye aktarılmıştır.

Kanunda belirtilen kapsamdaki sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerinin, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, işveren hissesinin beş puanlık kısmına isabet eden tutarın Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde Hazinece karşılanacağı hüküm altına alınmıştır.

Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde özel sektör işverenlerince çalıştırılan özürlü sigortalılar ile korumalı işyerlerinde çalıştırılan özürlü sigortalıların prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin tamamının, kontenjan fazlası özürlü çalıştıran, yükümlü olmadıkları halde özürlü çalıştıran işverenlerin bu şekilde çalıştırdıkları her bir özürlü için prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primine ait işveren hisselerinin yüzde 50'sinin Hazinece karşılanacağı düzenlenmiştir. Böylece özürlü istihdamı teşvik edilmiştir.

İl İstihdam ve İl Mesleki Eğitim Kurulları birleştirilerek daha işlevsel hale getirilmiştir.

İlk istihdam paketi ile getirilen düzenlemeler, "ikinci istihdam paketi" olarak anılan ve 18/02/2009 tarihinde kabul edilen "5838 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile geliştirilerek korunmuştur. Söz konusu Kanunla;

2008 ve 2009 yıllarında kısa çalışma için yapılan başvurulara münhasır olmak üzere, kısa çalışma için öngörülen azami üç aylık sürenin altı ay olarak uygulanacağı, kısa çalışma ödeneği miktarının yüzde 50 oranında artırılarak ödeneceği ve kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemelerin başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

22/6/2009 tarihli ve 2009/15129 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 8 inci maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde; 31/12/2009 tarihine kadar uzatma başvurusunda bulunulması, bir önceki kısa çalışma uygulamasının sona ermesi, kısa çalışma uygulaması devam eden ve aynı kişileri kapsayan uzatma talepleri hariç diğer talepler için yeni bir uygunluk tespiti yapılması koşulu ile kısa çalışma süresinin altı ay daha uzatılması kararlaştırılmıştır.

Önceki paketle getirilen teşvikler, hem kapsam hem süre bakımından uzatılmıştır.

5921 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu İle Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci ve 2 inci maddesi ile 4447 sayılı Kanunda düzenlemeler yapılmıştır. Böylelikle işsizlik ödeneği alanların Kanunda belirtilen esaslar dâhilinde işe alınması kaydıyla prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan kısa

vadeli sigorta primi tutarının yüzde 1'i olmak üzere işçi ve işveren payı sigorta primleri ile genel sağlık sigortası primi, kalan işsizlik ödeneği süresince İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacaktır.

2009 yılına münhasır olmak üzere, İşsizlik Sigortası Fonunun nema gelirlerinden dörtte üçünün, Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılması ve genel bütçenin (B) işaretili cetveline gelir kaydedilmesi ve kaydedilen bu tutarların, Yüksek Planlama Kurulu kararına istinaden Güneydoğu Anadolu Projesi kapsamındaki yatırımlar öncelikli olmak üzere ekonomik kalkınma ve sosyal gelişmeye yönelik altyapı yatırımlarında kullanmak üzere ilgili idare bütçelerine ödenek kaydetmesi hususunda Maliye Bakanının yetkili kılınması hüküm altına alınmıştır.

Kanunda belirtilen usuller çerçevesinde 2009 yılı Nisan ayı sigortalı sayısına ilave olarak 31/12/2009 tarihine kadar işe alınan ve fiilen çalıştırılanlar için; prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta primlerinin işveren hisselerine ait tutarın, altı ay boyunca İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanması öngörülmüştür. Ayrıca primlerin Fondan karşılanma süresini altı aya kadar daha uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

5510 sayılı Kanunda yapılan bir düzenleme ile Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen işten çıkış bildirimlerinin Türkiye İş Kurumuna da yapılmış sayılacağı yönünde bir uygulama getirilmiştir. Böylece 01/08/2009 tarihinden itibaren yapılmış fesihlere ilişkin işten çıkış bildirimi Türkiye İş Kurumuna yapılmamaktadır. Tek bildirim uygulamasına geçilerek kaynak ve zaman israfının önüne geçilmiştir.

İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanmak üzere;

18-29 yaş arası gençler ve kadınların ilave istihdamında işveren primlerinin belli oranlarda,

İşsizlik ödeneği alanların istihdamı halinde tüm (işçi/işveren) primlerinin,

İşyerinin 2009 Nisan ayı ortalamasına göre ilave istihdam sağlaması halinde işveren primleri, ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

5951 sayılı Kanun ile kısa çalışma ödeneği ve süresine ilişkin başvuru 2010 yılı sonuna kadar uzatılmıştır.

Bu çerçevede işsizliğin önlenmesi ve istihdamın artırılması yönünde ülkemiz kamu istihdam kurumu olan Türkiye İş Kurumunun da önemli çalışmaları bulunmaktadır. Klasik iş ve işçi bulmaya aracılık hizmetlerinin yanı sıra, işgücü piyasasını izleyerek aktif ve pasif işgücü programlarını etkin bir şekilde uygulamaya ve ülkemizde işsizlik sorununun çözümüne yönelik önemli proje ve faaliyetleri yürütmeye çalışmaktadır.

2008 yılında düzenlenen toplam 1.806 programa 31 bin 927 kişi katılmışken, 2009 yılında düzenlenen 10 bin 113 programa, 120 bin 099'u erkek, 93 bin 753'ü kadın olmak üzere toplam 213 bin 852 kişinin katılımı sağlanmıştır. 2010 yılı Ocak-Mayıs dönemini kapsayan ilk beş aylık dönemde ise düzenlenen 5.142 programa, 60.685'i erkek, 44.738'i kadın olmak üzere toplam 105 bin 423 kişinin katılımı sağlanmıştır.

Öte yandan Türkiye İş Kurumu, istihdamın geliştirilmesine dönük olarak, çeşitli hedef gruplarına yönelik etkili projeler ve programlar da geliştirmektedir. Bu projelerden devam edenler aşağıda belirtilmiştir.

Kadın İstihdamının Desteklenmesi Operasyonu: Proje değerlendirme süreci devam eden ve 21 ay sürecek bu proje ile Türkiye İş Kurumuna, özellikle yerel düzeyde olmak üzere, daha etkili kamu istihdam hizmeti sağlaması konusunda yardımcı olmak; ayrıca kadınların istihdamının artırılması bakış açısı ile birlikte, onların daha iyi işlere ulaşmalarını sağlamak ve kadınların işgücü piyasasına girişlerinin önündeki engelleri azaltmak amaçlanmaktadır. Operasyon, 15 cazibe merkezi ve onların art alanlarında (12 NUTS II bölgesi) uygulanacaktır. Operasyon sonucunda toplam 4.000 kadına girişimcilik eğitimi, 1.200 kadına çocuk/yaşlı bakım eğitimi, 12.000 kadına istihdam garantili kurs, 18.000 kadına kariyer danışmanlığı ve rehberliği hizmetleri verilmesi beklenmektedir.

Genç İstihdamın Artırılması Operasyonu: Gençlere uygulanacak aktif işgücü programları ile gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması, her ilin işgücü piyasasına bağlı olarak belirlenen mesleklerde girişimcilik eğitimleri düzenlenmesi ve kendi işlerini kurmaları yönünde rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin verilmesi, okuldan işe geçişi kolaylaştıracak (staj) imkanların artırılması, mesleki yeterliliklerinin artırılması, çıraklık programlarından yararlananların sayısının artırılması hedeflenmektedir.

Kamu İstihdam Hizmetlerinin Etkinliğinin Artırılması Operasyonu: Operasyon, hem ulusal düzeyde hem de büyüme merkezleri ile bu merkezlerin içinde yer alan NUTS II bölgelerinde uygulanacaktır. Operasyonun amacı; Kamu İstihdam Hizmetlerinin geliştirilmesi yoluyla istihdamda daha çok insanın kalmasını ve istihdama daha çok insanın çekilmesini sağlamak ve Türkiye İş Kurumu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarının ve sosyal tarafların istihdam hizmetlerinin kalitesinin ve etkinliğinin geliştirilmesi amacıyla idari kapasitelerini güçlendirmektir.

Herkes İçin İnsana Yakışır İş: Ulusal Gençlik İstihdam Programı ve Antalya Pilot Bölge Uygulaması: ILO, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Uluslararası Göç Örgütü (IOM) ve Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) gibi Birleşmiş Milletler örgütleri ve İŞKUR işbirliği ile Ekim 2009-Eylül 2012 tarihleri arasında yürütülecektir. Proje ile, Antalya'da

işgücü piyasasındaki hassas gruplar (göçmen ailelerdeki genç erkek ve kadınlar) arasında işsizlik oranının azaltılması ve gençlerin işgücüne katılım oranlarının artırılması hedeflenmektedir.

Sektörler Arası İşbirliğine Dayalı İstihdamı Geliştirme ve Girişimciliği Destekleme Projesi: İŞKUR, projenin sorumlu kuruluşu olup, diğer ortakları BTC (Bakü-Tiflis Ceyhan Boru Hattı Şirketi) ve KOSGEB (Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Başkanlığı)'dır. Proje, 01 Ocak 2009 tarihi itibarıyla uygulamaya girmiş ve 30 ayda tamamlanması planlanmaktadır. Projenin hedef kitlesi ve yararlanıcıları; iş arayanlar, iş kurmak isteyenler ve işini geliştirmek isteyen KOBİ'lerdir. Projenin amacı, sürdürülebilir gelir temelinde, sunulacak hizmetler yoluyla, Çukurova bölgesinde yaşayan halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesine katkı sağlamaktır.

GAP II Projesi: 18 Haziran 2008 tarih ve 26910 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak 2008/11 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile yürürlüğe konulan GAP Eylem Planı kapsamında hazırlanmıştır. GAP Eylem Planı, Adıyaman, Batman, Diyarbakır, Gaziantep, Kilis, Mardin, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak illerini kapsamaktadır. 2008-2012 yılları arasında uygulanacak olan GAP-2 Projesi'nin işgücü yetiştirme programlarının yaygınlaştırılması ve bu programların etkinliğinin artırılması, kendi işini kurmak isteyenlere yönelik eğitim programları ve danışmanlık hizmetlerinin etkin biçimde verilmesi, işgücü piyasasına girişleri kolaylaştırmak amacıyla mesleki danışmanlık ve rehberlik hizmetlerinin yaygınlaştırılması ve etkin hale getirilmesi, istihdamı artırmaya yönelik hibe programı geliştirilmesi olmak üzere dört adet bileşeni bulunmaktadır. Proje ile bölgedeki nitelikli işgücü açığının kapatılması için mesleki eğitim; işsiz kişilere dönük danışmanlık hizmetlerinin geliştirilmesi, hibe yoluyla bölgenin proje uygulama kapasitesinin güçlendirilmesi ve Toplum Yararına Çalışma Programlarının artırılması amaçlanmaktadır.

Sosyal İçerme Önceliği Operasyonu: Projenin amacı, özel itina gösterilmesi gereken kişilerin istihdam edilebilirliğinin artırılması, işgücü piyasasına erişimlerinin kolaylaştırılması ve işgücü piyasasına girişlerinin önünde yer alan engellerin ortadan kaldırılması olup, projenin 2010 yılında uygulanması için çalışmalar devam etmektedir.

21. yüzyılın İnsan Kaynaklarının Yetiştirilmesine Yönelik Olarak İşgücü Piyasası (Arz ve Talep) Bilgilerinin Toplanması, Geleceğe Yönelik Tahminlerin ve Etkin Bir İşgücü Piyasası Analiz ve İzleme Sisteminin Oluşturulması Projesi: TÜBİTAK'ın destekleriyle ve Gazi Üniversitesi ile işbirliği halinde yürütülen proje 15 Temmuz 2008 tarihinde başlamış ve 15 Şubat 2011 tarihinde sona erecektir. Bu projenin amacı; Türkiye İş Kurumuna işgücü piyasası ile ilgili nitelik, sayı belirlemeleri ve değişim tahminleri ve uygulamalar gibi

hizmetlerini yerine getirmesi sırasında ihtiyaç duyduğu işgücü piyasaları hakkında niteliksel bilgi üretmek ve bu bilgilerin üretilmesi için sürdürülebilir yeni bir sistem kurmaktır.

Uzun Dönemli İşsizlerin İstihdam Edilebilirlikleri Yararına İşgücü Piyasası Aracılık Faaliyetlerinin Arttırılması Projesi: Dezavantajlı gruplara yönelik uygulanan projedir. MATRA programları kapsamında Ocak 2008-Haziran 2010 döneminde uygulanacak projenin amacı, uzun süreli işsizliği azaltmak için işgücü piyasasına müdahale araçları geliştirmek ve uygulamaktır. Proje sonunda, İSKUR'un bölgesel bazda işgücü piyasası analizi yapma kapasitesi arttırılacak, ilgili kurumlarla yapılacak işbirlikleri de dahil olmak üzere, pilot bölgelerde uygulanacak işgücü piyasası müdahale araçları tanımlanacak, iki pilot faaliyet bölgesinde (Adana ve Malatya) en az 100 işsize ücretli iş için (kendi adına çalışanlar ile ücretli çalışanlar da dahil olmak üzere) aracılık yapılmasıdır.

Türkiye'de Kadınlar İçin İnsana Yakışır İş İmkanları Sağlanması Yoluyla Toplumsal Cinsiyet Eşitliğinin Gerçekleştirilmesine Yönelik Aktif İşgücü Piyasası Politikaları Projesi: İSKUR-ILO işbirliği ile yürütülen projenin gerekçesi, Türkiye'de kadınların işgücüne katılım oranlarının düşük, işsizlik oranlarının yüksek olmasıdır. Projenin amacı, il düzeyinde İSKUR personelinin ve sosyal ortakların kapasitesini geliştirmek; kadın istihdamı ile ilgili konularda toplumsal cinsiyet duyarlılığı olan yaklaşımların içselleştirilmesine katkı sağlamak; pilot illerde kadınları aktif işgücü programlarına yönlendirerek kadın istihdamının artmasına katkıda bulunmak ve istihdamda toplumsal cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesinde diğer iller için bir model oluşturmaktır. Ocak 2009'da başlayan proje pilot il olarak seçilen Ankara, Konya ve Gaziantep illerinde, 18-19 yaş arası kadınlara yönelik olarak uygulanacak olup süresi 15 aydır.

Avrupa Rehberlik Merkezi Projesi (Euroguidance-TÜRKİYE): Türkiye İş Kurumu tarafından yürütülen projenin gerekçesi, eğitim, öğrenim, iş, meslek ve rehberlik konularında bilgi vererek ilgili ülkelerde Avrupa boyutunun desteklenmesine katkıda bulunmak ve Avrupa genelinde dolaşımın en etkin şekilde gerçekleşmesine zemin hazırlamaktır. Projenin amacı, eğitim, iş ve kariyer alanlarında çalışan otorite, rehber ve danışmanları bilgilendirmek ve yönlendirmektir. Projenin süresi bir yıl olup, her yıl Avrupa Toplulukları Komisyonu ile sözleşme imzalanmaktadır.

SORU 4: İşsizliğe bir noktada etki yarabilecek diğer bir unsur da kamu yatırımlarını artırmaktır, bu konuda ne gibi bir çalışma yapmaktasınız?

CEVAP 4: Kamu yatırımları; son global krizde olduğu gibi büyümeye olumlu etkisi, gerek yatırım gerekse işletme aşamasında istihdam oluşturma kapasitesi, özel sektörün gelişmesi için ihtiyaç duyulan altyapının ve iş ortamının hazırlanması, ülkemizin rekabet gücünün ve ihracatının artırılması, bölgesel kalkınmanın sağlanması, vatandaşlarımızın refahının ve yaşam kalitesinin artırılması, insan kaynaklarımızın geliştirilmesi, kamu hizmetlerinin etkinliğinin ve bu hizmetlere erişimin artırılması açısından büyük önem arz etmektedir.

Toplam sabit sermaye yatırımlarının yaklaşık yüzde 20'sinin gerçekleştirildiği kamu kesimi yatırımları; ulaştırma, enerji, sulama, eğitim ve sağlık gibi ekonomik ve sosyal altyapı alanlarında gerçekleştirilmektedir. Aşağıdaki tablolarda sunulan 2010 Yılı Programı verilerine göre; 2010 yılında GSYH'nın yüzde 4,3'ü oranında olması planlanan kamu sabit sermaye yatırımlarının (yatırım işçiliği dahil), 2009 yılına göre reel olarak yüzde 10,3 artarak 44,5 milyar TL olacağı tahmin edilmektedir.

SABİT SERMAYE YATIRIMLARI (SSY) (Cari Fiyatlarla)

	(Milyon TL)		GSYH İçindeki Pay (%)	
	2009*	2010*	2009*	2010*
Toplam SSY	160 200	181 290	16,9	17,6
Kamu SSY	38 376	44 477	4,1	4,3
Özel SSY	121 824	136 813	12,9	13,3

*2010 Yılı Program rakamıdır.

SABİT SERMAYE YATIRIMLARI (1998 Fiyatlarıyla)

	(Milyon TL)		Yüzde Değişme (%)	
	2009*	2010*	2009*	2010*
Toplam SSY	21 012	22 634	-17,2	7,7
Kamu SSY	4 589	5 062	0,4	10,3
Özel SSY	16 423	17 572	-21,0	7,0
GSYH	96 034	99 395	-6,0	3,5

*2010 Yılı Program rakamıdır.

Kamu yatırımlarının GSYH içindeki payı 2002-2010 döneminde fazla değişmemekle beraber, gerek GSYH'daki yüksek oranlı artışların gerekse döviz kurlarındaki istikrarın etkisiyle dolar bazındaki kamu sabit sermaye yatırımları 2002-2010 döneminde yaklaşık iki misline çıkmıştır. Kamu Sabit Sermaye Yatırımlarıyla

beraber toplam sabit sermaye yatırımlarında 2002 – 2010 yılları arasında gelişim aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

SABİT SERMAYE YATIRIMLARI (Milyar Dolar)

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TOPLAM SSY	40	53	81	104	120	144	148	103	112
KAMU SSY	12	12	13	18	20	25	30	25	27
ÖZEL SSY	28	41	69	85	100	119	118	78	85
GSYH	233	304	393	484	531	648	735	611	641

2010 Yılı Kamu Yatırım Programında proje tutarı 273,4 milyar TL olan 2.425 adet proje yer almaktadır. Söz konusu projeler için başlangıçtan 2009 yılı sonuna kadar kümülatif olarak 118,4 milyar TL harcama gerçekleştirilmiş olup, 2010 yılında 27,8 milyar TL ödenek tahsis edilmiştir. Bu durumda kalan proje stoku büyüklüğü 127,2 milyar TL’dir.

Geçmiş dönemlerle karşılaştırıldığında 2010 Yılı Kamu Yatırım Programının etkinliği ve rasyonelliği önemli derecede artırılmıştır. 2001 yılında 10 yıl civarında olan toplam proje stokunun “Ortalama Tamamlanma Süresi”, yıllar itibarıyla önemli bir azalış göstererek 2009 yılında 5,3 yıla, 2010 yılında ise 4,6 yıla kadar düşürülmüştür.

Ortalama tamamlanma süresinin kısaltılmasıyla;

- Projelerin tamamlanma süreleri öne çekilerek projelerin ekonomiye ve büyümeye katkısı artırılmış
- İsraf önlenmiş ve tasarruf sağlanmış,
- Enflasyonist etkiler azaltılmış,
- Hizmet sunum seviyesi artırılmış,
- Yeni ihale kanununun da katkısıyla proje maliyetleri daha gerçekçi seviyeye çekilmiştir.